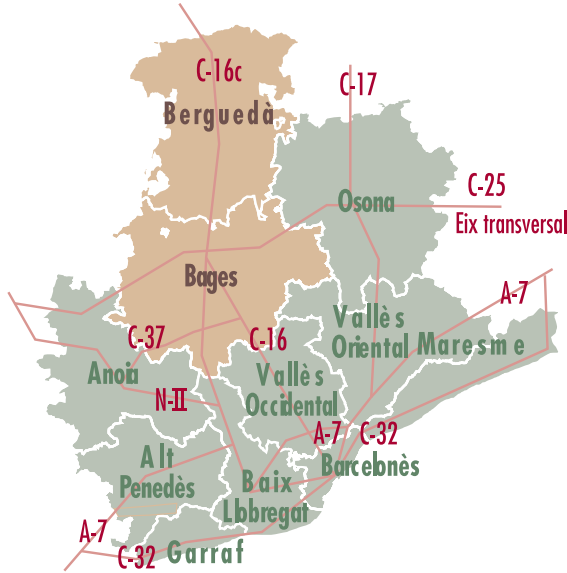

Descripció de les ermites

- 1. Sant Cugat del Racó** (Navàs, Bages). És el monument més destacat del municipi de Navàs i una joia del romànic català. Es conserven restes de l'edifici preromànic del segle x. L'església actual és del segle xi.
- 2. Castelladral** (Navàs, Bages). Sobre un turonet es troben les restes de l'antic castell, des d'on es pot contemplar una esplèndida panoràmica. A sota, hi ha l'església de Sant Miquel, del segle xi, profundament reconstruïda al segle xi.
- 3. Santa Fe de Valldeperes** (Navàs, Bages). Església romànica que conserva bàsicament l'estructura del romànic del segle xii. S'hi conserven dos interessants retaules barrocs del segle xvi.
- 4. Sant Vicenç de Navel** (Viver i Serrateix, Berguedà). Construcció romànica del segle xii.
- 5. Sant Esteve del Pujol de Planes** (Montmajor, Berguedà).
- 6. Sant Martí de Balaguer** (Viver i Serrateix, Berguedà). Església enrunada del segle xii.
- 7. Sant Joan de Mondarn** (Viver i Serrateix, Berguedà). Església romànica del segle xi amb vestigis del segle x i transformada als segles xvi i xvii.
- 8. Sant Miquel de Fenogedell** (Casserres, Berguedà). Església romànica del segle xii.
- 9. Sant Marçal de Puig-reig** (Puig-reig, Berguedà). Església romànica, que ja existia al segle xii.
- 10. Sant Joan Degollat** (Puig-reig, Berguedà).
- 11. Santa Martí de Puig-reig** (Puig-reig, Berguedà). Notable exemplar del segle xii.
- 12. Santa Maria de Periques** (Puig-reig, Berguedà). Església romànica del segle xi situada al costat de la masia de Periques, del segles xii o xiv, construïda pels monjos templers.
- 13. Sant Andreu de Cal Pallo** (Puig-reig, Berguedà). Edifici del segle xii. A prop de l'església hi ha excavades a la roca una sèrie de tombes antropomorfes.
- 14. Mare de Déu de Pinós** (Santa Maria de Merlès, Berguedà).
- 15. Sant Pau de Pinós** (Santa Maria de Merlès, Berguedà). Església del segle xii profundament transformada als segles xvii i xviii.
- 16. Sant Amanç de Padrós** (Santa Maria de Merlès, Berguedà). Església romànica del segle xii.
- 17. Sant Jordi de Lloberes** (Santa Maria de Merlès, Berguedà).
- 18. Sant Miquel de Terradelles** (Santa Maria de Merlès, Berguedà). Església del segle xii.
- 19. Santa Maria de Cornet** (Sallent, Bages). Església romànica de finals del segle xii.
- 20. Santa Susanna de l'Abellar de Baix** (Sallent, Bages). Església del segle xii.

Telèfons d'interès

Ajuntament de Navàs	938 390 022
Polícia local de Navàs	938 390 555
Centre Excursionista de Navàs	938 204 295
Centre Quixalla Excursionista (Puig-reig)	938 290 166
Foment Arqueològic Excursionista Sallentí (Sallent)	938 371 903

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

Oficina Tècnica de Turisme

Turisme Total

ITINERARIS

RUTA DE LES
VINT ERMITES
ROMÀNIQUES

BAGES-BERGUEDÀ

Descripció general

Aquest itinerari està homologat com un sender de gran recorregut, GR 176, i en *La ruta de les vint ermites romàniques* perquè passa per un bon nombre de construccions d'aquest estil arquitectònic. La majoria d'aquestes esglésies daten dels segles xi i xii. Algunes d'elles estan perfectament conservades i no han sofert modificacions des de la seva construcció; unes altres han estat molt transformades en èpoques posteriors, i de les altres tan sols es conserven alguns vestigis integrats en les reformes sofertes.

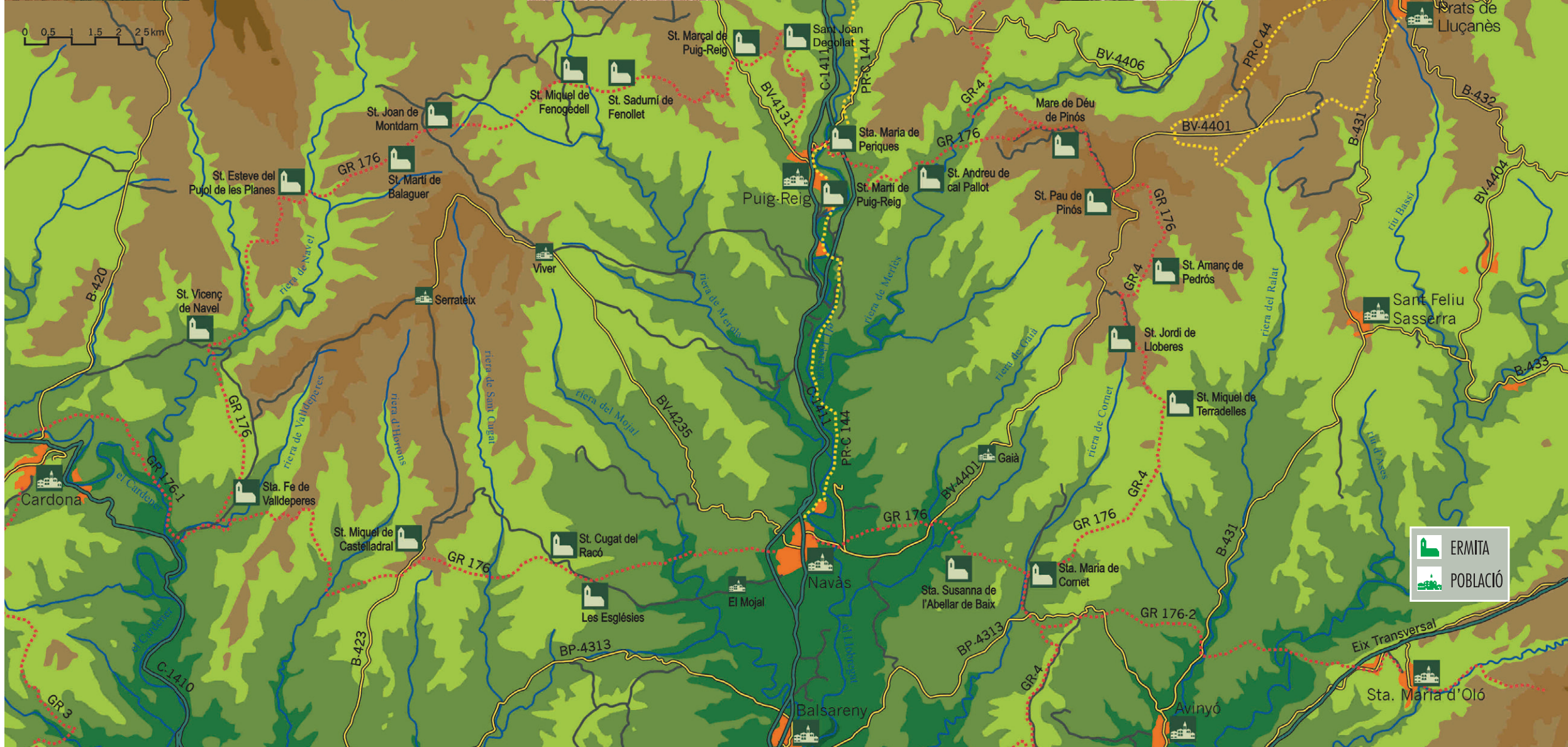
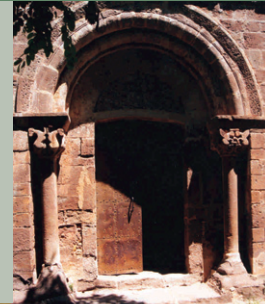
La ruta de les vint ermites romàniques transcorre per la confluència del Berguedà, Bages i Lluçanès (Osona) i passa per vuit municipis: Navàs, Viver i Serrateix, Montmajor, Casserres, Puig-reig, Santa Maria de Merlès, Sallent i Gaià.

Aquest sender té dues derivacions, la GR 176-1, que té el seu inici a Santa Fe de Valldeperes i que connecta amb el GR 3 al seu pas per Cardona (el GR 3 va de Vidrà a Tàrraga) i la GR 176-2, que enllaça amb el GR-177 o Ronda del Moianès des de Santa Maria de Cornet.

El tram de Santa Maria de Cornet a la Mare de Déu de Pinós coincideix amb el GR 4, sender de gran recorregut que va de Montserrat a Puigcerdà.

Una altra opció que podem escollir és, tant a Navàs com a Puig-reig, enllaçar amb el sender de petit recorregut, PR-C 144 o Ruta de les colònies tèxtils, que, circulant per la vora del riu Llobregat, va de Navàs a la colònia Rosal.

La ruta de les vint ermites romàniques transcorre per la confluència del Berguedà, Bages i Lluçanès (Osona), i passa per vuit municipis.

Si en simplifiquem l'esquema, la ruta té una forma bàsicament ovalada, amb aproximadament 48 km a ponent del riu Llobregat i 32 km a llevant, amb un desnivell ascendent acumulat de 2300 m.

Els desnivells es presenten repartits al llarg de tot el recorregut sense exageracions sobtades, amb perfils més aviat suaus, propis del Pirineu baix.

Trobarem serrats i carenes com Castelladral, Balaguer, Pinós o Viranes, que són excel·lents miradors cap a la Catalunya central i el Prepirineu, complementats per un seguit d'ondulacions que formen les valls travessades per rieres com Merlès, Navel, Hortons, Sant Cugat del Racó o el mateix riu Llobregat, que dibuixen el traçat d'un recorregut gens monòton.

És una ruta per satisfer els més exigents esportivament, però també els amants de la natura i els qui vulguin resseguir un xic les arrels pròpies en trobar-se amb tantes ermites romàniques.

S'han recuperat trams de camins antigament molt fressats però que ara són tranquils racons de món on gaudir de la pau i la natura enmig de boscúries i alguns conreus.

Durant el recorregut no es troben punts d'avituallament i per això cal tenir en compte els nuclis de Navàs i Puig-reig, que també poden servir per dividir la ruta en més d'una etapa.

EL GR 176

No hi ha inconvenients greus, però cal posar una mica d'atenció en el marcatge, ja que patim el risc de possibles esgarrapades puntuals causades per l'obertura de camins forestals o rompudes de camps, sobretot a causa de l'incendi de 1994. De mica en mica, però, el verd torna a dominar i a més de pins nous, apareixen noves rouredes i alzinars molt prometedors i el camí es torna a consolidar.